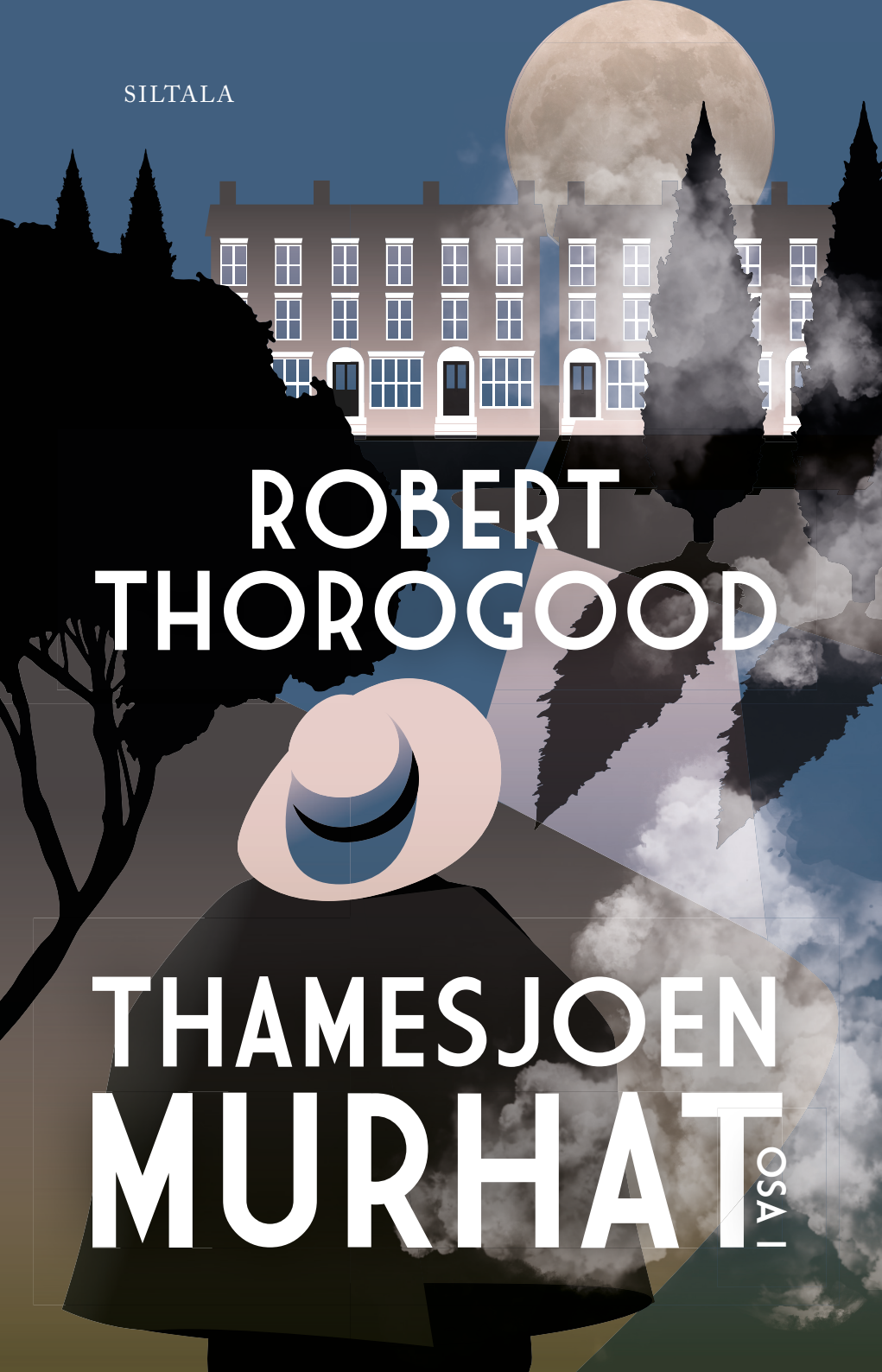

SILTALA

The background of the book cover is a stylized illustration. At the top, a large, pale, textured moon hangs in a dark blue sky. Below the moon is a row of three-story terraced houses with white window frames and dark doors. The houses are partially obscured by dark, silhouetted trees and foliage on the left and right. In the foreground, a large, dark, silhouetted figure of a person wearing a wide-brimmed hat is visible. The overall color palette is muted, with blues, greys, and earthy tones.

ROBERT
THOROGOOD

THAMESJOEN
MURHAT

OSA I

Thamesjoen murhat

ROBERT THOROGOOD
Thamesjoen murhat

Suomentanut Hilikka Pekkanen

Kustannusosakeyhtiö Siltala, Helsinki

Toinen painos

Englanninkielinen alkuteos: *The Marlow Murder Club*

First published in Great Britain by HQ,

an imprint of HarperCollinsPublishers Ltd 2021

Copyright © Robert Thorogood 2021

Suomentanut Hilikka Pekkanen

ISBN 978-952-388-074-0

Painettu EU:ssa

Katie Bille

1

Rouva Judith Potts oli seitsemänkymmentäseitsemänvuotias ja täysin tyytyväinen elämäänsä. Hän asui vuosisadan vaihteen *arts and crafts* -tyylin mukaisessa suurikokoisessa huvilassa Thamesin rannalla, piti työstään, joka vei juuri sopivasti aikaa mutta ei liikaa, ja mikä parasta, hänellä ei ollut miestä häiritsemässä elämää. Kukaan ei kysellyt, mitä saisi päivälliseksi eikä minne hän oli menossa, kun hän lähti jonnekin. Kukaan ei valittanut, että hän tuhlassi liikaa rahaa viskiin, jota hän nautti pienen lasillisen suunnilleen kuudelta joka ilta.

Judithin elämä muuttui yhtäkkiä keskellä kesää, kun Englanti oli kamppaillut monta viikkoa helleaallon kourissa. Hän oli avannut kaikki ikkunat tavoittaakseen laaksoa pitkin mahdollisesti lehyvät pienetkin tuulenhenkäykset, mutta siitä ei tuntunut olevan apua. Talon tiili- ja puurakenteet, tammipiportaikko ja soit-tajien parvi olivat imeneet itseensä auringon paahtavan lämmön.

Syötyään ilta-ateriansa televisiouutisten ääressä Judith laski tyhjän lautasensa syrjään ja otti esiin uusimman numeron ristikolehteä. Hän avasi sen logiikkatehtävän kohdalta ja alkoi ratkoa.

Tavallisesti oli hauskaa muuntaa vihjeiden kieli matemaattisiksi nolliksi ja ykkösiksi, mutta sinä iltana sydän ei ollut mukana työssä. Oli niin kuuma, että oli mahdotonta keskittyä.

Judithin käsi tapaili ohimennen avainta, joka riippui ketjusta hänen kaulallaan, ja hänen ajatuksensa alkoivat ajautua kohti menneisyydessä häälyvää synkkää aikaa. Hän ponnahti pystyyn tuolilta. Ei käy, hän ilmoitti itselleen. Ei tule kysymykseenkään. Aina oli jotain muuta ajankulua. Hän kaipasi vain ympäristönvaihdosta, ja siihen hänellä oli valmiina täydellinen ratkaisu.

Judith alkoi kuoriutua vaatteistaan. Jokaisen riisutun vaatekappaleen myötä hän tunsu vapautuvansa päivän tukahduttavista kahleista aina vain täydellisemmin. Ilkialastomana hän jo suorastaan kihisi vallatonta riemua. Hän meni eteisen poikki, kulki ohi Blüthner-flyygelin, jota soitti ainoastaan umpitunnelissa, ja kaappasi ulko-ovelta mukaansa tummanharmaan villaviitan.

Viitta oli Judithin rakkain aarre. Kaikille, jotka kysyivät, ja monet kysyivätkin, hän ilmoitti, että se piti hänet lämpimänä talvella ja toimi kesällä retkihuopana, ja keväällä sen saattoi vetää pään suojaksi, jos sadekuuro pääsi yllättämään.

Parasta kaikesta oli, että Judith uskoi viitan tekevän hänet näkymättömäksi. Satoi tai paistoi, joka ilta hän riisui vaatteet, kietaisi viitan ympärilleen ja meni ulos miellyttävistä kurittomuuden väristyksistä nautiskellen. Hän tökkäsi jalkansa ikivanhoihin kumisaappaisiin ja harppoi halki polveen asti ulottuvan heinikon – suih, suih, suih! – venevajaan. Päärakennuksen tapaan se oli ristikkorakenteinen, vaaleanpunaisista tiilistä muurattu ja hiukan rapistunut.

Judith astui hämähäkinseittien verhoamaan pimeyteen ja potkasi saappaat jalastaan. Hän ripusti viitan vanhaan koukkuun ja laskeutui ikivanhojen vajanovien muulta maailmalta suojaamana kivistä veneluiskaa pitkin alas Thamesin veteen.

Oli melkein uskonnollinen kokemus antaa kylmän veden pai-

nautua ihoa vasten, ja hän puhalsi ulos pitkän henkäyksen painautuessaan joen syleilyyn. Äkkiä vartalo oli painoton, ja silkinpehmeä vesi kannatteli sitä.

Kun hän ui ylävirtaan, ilta-aurion timantit välkähtelivät ympäröivässä vedenpinnassa. Häntä hymyilytti. Uidessaan Judith hymyili aina itsekseen. Sille ei voinut mitään. Joenvarsipolulla saattoi nimittäin olla koirankävelyttäjiä, ja lähellä Marlowin kirkkoa ja viktoriaanista riippusiltaa, joka yhdisti kaupungin naapurikyläänsä Bishamiin, oli aivan varmasti väkeä. Kukaan ei kuitenkaan tiennyt, että lähistöllä ui seitsemänkymmentäseitsemänvuotias nainen apposen alasti.

Judith ajatteli: *Tämä se vasta on oikeaa elämää.* Samassa hän kuuli huudon.

Huuto kuului vastarannalta, läheltä hänen naapurinsa Stefan Dunwoodyn taloa. Alhaalta vedestä oli kuitenkin vaikea nähdä, mitä tapahtui. Ainoastaan Stefanin talon katto pilkkotti joentöyrään tiheän kaislikon takaa.

Judith yritti höristää korviaan, mutta oli hiirenhiljaista. Hän päätteli, että ääni oli ollut eläimen päästävä. Ehkä koiran tai ketun.

Sitten kuului miehen huuto: ”Seis, ei!”

Mitä ihmettä oli tekeillä?

”Stefan, oletko se sinä?” Judith huusi joesta, mutta sanat hukuivat kesken kaiken äkilliseen laukaukseen.

”Stefan!” Judith huusi uudestaan pakokauhun vallassa. ”Oletko kunnossa?”

Kaikki oli hiljaista. Judith tiesi kuitenkin, mitä oli kuullut. Joku oli selvästikin laukaissut aseensa. Ja Stefanin huudahdus oli kuullut juuri ennen sitä. Mitä jos mies vuoti parhaillaan verta luodin tekemästä haavasta ja tarvitsi apua?

Judith ui kohti Stefanin taloa niin nopeasti kuin pystyi, mutta rannan tuntumaan päästyään hän kohtasi ongelman. Stefan oli

pystyttänyt rantakaislikon taakse pihanurmikon koko pituudelta aaltopeltiä estämään joen virtausta huuhtomasta maata pois. Kaislikon läpi uiminen puolestaan viittelisi ihon riekaleiksi, ja vaikka hän pääsisikin rantaan asti, hän ei pystyisi kiskomaan itseään ylös vedestä. Siihen voimat eivät riittäisi.

Edempänä oli kaislikkoon vedetty sininen kanootti. Pystyisikö sen avulla vääntäytymään ylös vedestä? Judith yritti tarttua toiseen päähän, mutta ei saanut kunnon otetta, ja kanootti keikkui kuin korkki laineilla. Oli selvää, ettei se pysyisi mitenkään tasapainossa, jos hän yrittäisi kammata itsensä siihen. Vihoviimeisellä yrityksellä hänen onnistui kuitenkin hivuttautua juuri ja juuri peräosan päälle. Sitten, hyvin hitaasti, kanootti kierähti ympäri, ja hän menetti otteensa ja pudota loiskahti kömpelösti takaisin veteen.

Hän nousi pintaan haukkomaan ilmaa ja ravisteli vettä tukastaan. Kanootti ei tullut kysymykseen. Mitä muuta oli tehtävissä?

Judith ui takaisin keskelle jokea ja etsi epätoivoisesti katseellaan jotakuta, joka voisi auttaa. Missä kaikki koiranulkoiluttajat ja halailevat pariskunnat olivat silloin, kun heitä tarvitsi? Missään ei näkynyt ketään. Jäljellä oli enää yksi ainoa keino. Hän kääntyi ja ui kotiin niin kiireesti kuin suinkin.

Venevajaan päästyään Judith nousi vedestä hengästyneenä, mutta aikaa ei ollut hukattavaksi. Hän heitti viitan harteilleen ja harppoi nurmikolle katsomaan Stefanin talon suuntaan. Vain puolet vastarannan puutarhasta näkyi itkupajun takaa, joka kasvoi valtoimenaan hänen omalla puolellaan jokea.

Hän juoksi taloonsa, tarttui puhelimeen ja valitsi hätänumeron. Odotellessaan puhelun yhdistymistä hän siirtyi erkkeri-ikkunaan pitämään silmällä Stefanin taloa ja pihaa.

”Tarvitsen poliisin apua!” Judith sanoi heti kun puheluun vastattiin. ”Naapuritalossa on ammuttu! Pitäkää kiirettä! Joku on ammuttu!”

Hätäkeskuksen päivystäjä merkitsi muistiin Stefanin osoitteen ja sen, mitä Judith oli nähnyt, ilmoitti, että partio lähtisi matkaan, ja sulki puhelimen. Judith oli äärettömän turhautunut. Kai hän voisi vielä jotain muutakin tehdä tai edes soittaa jollekulle? Mah- taisiko rannikkovartiostosta olla apua? Olihan katastrofi sentään tapahtunut rannalla. Tai meripelastuspalvelusta?

Judith tähyili ulos ikkunasta kohti Stefanin taloa. Siellä se kö- kötti edelleen päältä katsoen varsin vaarattoman näköisenä il- ta-auringossa.

Jos joku olisi sillä nimenomaisella hetkellä ollut ulkona joella ja sattunut vilkaisemaan Judithin taloa kohti, hän olisi nähnyt hy- vin lyhyen ja mukavanpullean kahdeksaakymmentä lähentelevän naisen seisomassa ilki alasti erkkeri-ikkunassa harmaa tukka pör- rössä sojottaen ja viitta harteilla kuin supersankarilla ainakin. Ja supersankari hän monella tapaa olikin.

Hän ei vain tiennyt sitä vielä.

2

Puoli tuntia myöhemmin Judith näki poliisiauton ajavan Stefanin pihaan ja virkapukuisen poliisin nousevan autosta. Hän yritti parhaansa mukaan seurata poliisia kiikarilla, kun tämä kurkisteli sisään Stefanin talon ikkunoista ja kierteli puutarhassa. Judithin teki mieli karjua joen yli, että sietäisi etsiä huolellisemmin, mutta hän puri kieltään ja pysyi hiljaa. Oli uskottava, että mies tiesi mitä teki ja löytäisi todisteita tapahtuneesta.

Parinkymmenen minuutin pintapuoliselta vaikuttavan tutkimuksen jälkeen poliisi palasi kuitenkin autoonsa ja ajoi pois.

Siinäkö kaikki? Mies oli hädin tuskin tutkinut puutarhan eikä ollut lainkaan mennyt sisään taloon. Ehkä hän oli lähtenyt hakemaan apuvoimia? Judith päätti odottaa ja katsoa, mutta odottamisesta ei tullut loppua lainkaan.

Keskiyöllä Judith huomasi, ettei vieressä olevalle pikkupöydälle asetetussa karahvissa ollut enää viskiä. Se oli aina merkki siitä, että oli tullut aika mennä nukkumaan. Noustessaan tokkuraisena jyrkevää tammiportaikkoo hän huomasi joutuvansa ottamaan kaiteesta tukea hiukan tavallista tiukemmin. Sitten hän kääntyi

vasempaan kohti makuuhuonettaan, vaikka makuuhuone oli tosiasiaa oikealla, ja nahisteltuaan pikaisesti ruukussa kasvavan uppiniskaisen tuonenkielon kanssa hän korjasi kurssia ja pääsi määränpäähensä turvallisesti.

Judith piti makuuhuoneestaan suunnattomasti. Seinien puupaneelit oli maalattu vaaleanvihreiksi, ja majesteettisen nelipylväisen sängyn katoksena oli keskiaikaista metsästyskohtausta esittävä kuvakudos. Häntä ei vaivannut tippaakaan, että huone oli täynnä vanhoja vaatteita, puoliksi syötyjä aterioita ja sanoma- ja aikakauslehtipinoja. Judith ei huomannut sekasortoa. Itse asiassa hän antautui sen syleilyyn samalla tavalla kuin veden syliin uidessaan. Mitä sekasortoisempi makuuhuone, sitä paremmassa turvassa hän tunsikin olevansa.

Seuraavana aamuna Judith heräsi puhelimen sointiin. Tarttuekseen siihen hän totesi unenpöpperöisin silmin, että kello oli vähän yli kymmenen aamulla.

”Haloo”, hän kähisi.

”Hyvää huomenta”, sanoi tehokas naisääni. ”Minä olen rikosylikonstaapeli Tanika Malik Maidenheadin poliisiasemalta. Hoidan Stefan Dunwoodyn kiinteistöä koskevaa ilmoitusta, jonka teitte eilisiltana.”

”Ahaa, kiitos kun soittitte”, Judith sanoi edelleen puolitokkurassa.

Rikosylikonstaapeli selitti lähettäneensä virkapukuisen konstaapelin tutkimaan Dunwoodyn talon ja puutarhan. Konstaapeli ei ollut löytänyt mitään merkittävää, ja tämän puhelun tarkoituksena oli ilmoittaa, ettei syytä huoleen ollut.

”Mutta tiedänhän minä, mitä kuulin!” Judith sanoi.

”Niin, raportissa sanottiin, että kuulitte laukauksen.”

”En kuullut pelkästään laukausta. Kuulin jonkun huudahtavan suunnilleen ’Seis, ei!’ ja sitten vasta kuulin laukauksen.”

”Mutta käsittääkseni olitte joessa uimassa sillä hetkellä. Oletteko

varma, että se tosiaan oli laukaus?”

Judith oli nyt täysin hereillä ja perin juurin ärtynyt.

”Olen kasvanut maatilalla. Tiedän kyllä, miltä laukaus kuulostaa.”

”Mutta mitä jos se olikin jotain muuta?”

”Mitä esimerkiksi?”

”No, ehkä se oli vaikkapa auton pakoputken pamaus.”

Se Judithin mieleen ei ollut juolahtanut. Hän mietti hetken ennen kuin vastasi.

”Ei. Olen varma, että olisin tunnistanut pakoputken pamauksen. Kyllä se laukaus oli. Oletan, että konstaapelinne on ilmoittanut, että Stefanin auto on edelleen pysäköitynä talon eteen?”

”Miksi otatte sen puheeksi?”

”Siksi että otaksun, ettei Stefan vastannut puhelimeensa, kun soittitte. Vai vastasiko?”

”En valitettavasti pysty seuraamaan ajatuksenjuoksuanne. Mistä puhelusta puhutte?”

”Soittitte varmaankin hänelle eilisiltana.”

”Valitettavasti en voi keskustella yksityiskohdista kanssanne.”

”Tietenkin soittatte tarkistussoiton, jos saatte naapurilta ilmoituksen ampumisesta. Ja koska ette ole sanonut hänen vastanneen puhelimeen, oletan, että hän ei tosiaankaan vastannut. Hänen autonsa on edelleen pihassa, ja se viittaa siihen, että jotakin on vialla. Kyllähän ihminen vastaa puhelimeen, jos on kotona. Ja jos hän lähtee kotoa, hän lähtee omalla autollaan. Ainakin jos omistaa auton. Minä en omista.”

Rikosylikonstaapeli Malik ei vastannut heti.

”Olette tosiaan miettinyt tätä asiaa”, hän sanoi lopulta.

”Koko iltana en muuta ajatellutkaan. Olin niin huolissani Stefanista. Mitä jos hänet on ammuttu, ja ampuja on paennut? Tai mitä jos Stefan makaa parhaillaan verta vuotavana ojassa?”

”En usko että hän makaa ojassa. Tähän kaikkeen on varmasti

aivan viaton selitys. Paikalla ei ollut minkäänlaisia viitteitä siitä, että jotain asiaankuulumatonta olisi tapahtunut, eikä ole kovin harvinaista jättää vastaamatta puhelimeen. Nythän on lomakausi. Ihmiset ovat poissa kotoa. Kyllä herra Dunwoody varmasti ilmaantuu esiin lähipäivinä. Ilmoitan teille heti, kun niin tapahtuu. Tässä ei tosiaankaan ole mitään syytä huoleen.”

Rikosylikonstaapeli Malik päätti puhelun kiittämällä Judithia siitä, että tämä otti kansalaisvastuunsa vakavasti.

Jälkeenpäin Judith makasi sängyssä tietämättä, mitä olisi tehtävä. Oliko rikosylikonstaapeli Malik oikeassa? Oliko hänen edellisenä iltana kuulemaansa tosiaan olemassa viattomampi selitys? Yhden asian Judith nimittäin tiesi varmasti: Marlowissa ei kerta kaikkiaan tapahtunut murhia.

Hän päätti jättää koko jutun mielestään ja ryhtyä päivän töihin.

Kun Judith oli vuonna 1976 perinyt talon isotädiltään Bettyltä, hän oli samalla saanut osakesalkun, josta kertyi sen verran vaatimatonta tuottoa, ettei hänen juuri tarvinnut tehdä työtä eläkkeeseen. Silti mikään ei olisi ikimaailmassa saanut Judithia luopumaan työstään. Hän piti siitä liikaa.

Judith laati ristisanatehtäviä maanlaajuisiin sanomalehtiin, pari kolme viikossa, ja niiden parissa päivittäin vietetyt tunnit olivat mieluisa turvasatama aivoille. Kun hän laati ristikkoo, hänen ylleen laskeutui rauha, ja hän unohti itsensä pitkiksi ajoiksi poh-tiessaan huolellisesti erityisen suurta tyydytystä tuottavan anagrammin kirjainjärjestystä tai tavoitellessaan eleganttia ilmausta tai sanaa, jonka saattoi tulkita useammalla kuin yhdellä tavalla.

Hän meni olohuoneen halki erkkeri-ikkunan ääressä olevan korttipelipöydän luo ja silitti sen vihreää huopapintaa kädellään. Sitten hän otti hyllyltä arkin ruutupaperia, valitsi 2B-lyijykynän mukista, jossa oli pystyssä 2B-lyijykyniä, ja työnsi sen pään pöydänreunaan kiinnitettyyn metalliteroittimeen, vaikka kynä

ei tarvinnut teroittamista. Teroitin tarttui kynään, ja sen vanha sähkömoottori surahti raksahdellen käyntiin. Kynä, jonka Judith hetkeä myöhemmin otti teroittimesta, oli pikemminkin tappoase kuin kirjoitusväline.

Judith hymyili itsekseen. Teroitettu kynä. Edessä paperi täynnä tyhjiä ruutuja. Taistelu odotti.

Hän istuutui, otti käteensä puuviivoittimen ja alkoi piirtää viisitoista kertaa viisitoista -kokoista ruudukkoa. Sitten hän varjosti tummemmalla joitakin ruutuja keskiviivan kahta puolta symmetrisesti niin, että kummallekin puolelle muodostui peilikuvana samanlainen kuvio. Hän ei noudattanut mitään erityistä kuviomallia, vaan antoi useiden vuosikymmenten kokemuksen ohjata kättään.

Kun ruudukko oli piirretty, tarvitsi enää täyttää tyhjät ruuturivit sanoilla. Hän tiesi, että siihen kuluisi suunnilleen tunti. Vihjeitä voisi ryhtyä miettimään vasta, kun koossa olisi kiinnostava kokoelma toisensa leikkaavia sanoja.

Judith pyrki välttämään monien ristisanatehtävien laatijoiden taipumusta harkittuun epäselvyyteen, josta hyvä esimerkki oli *Listener*-lehden lähes mahdoton jokakuukautinen tehtävä. Hänen mielestään tehtävien sormella osoittelevassa nokkeluudessa oli jotain vähän liiankin "miesmäistä". "Katsokaa minua", tehtävät tuntuivat sanovan, "ette ikinä arvaa, kuinka nerokas olen." Sen sijaan hän noudatti monien muiden laatijoiden tavoin *Observerin* ristikot vuosina 1939–1972 laatineen legendaarisen Ximenesin periaatteita, joiden mukaan vihjeessä piti olla kaksi osaa: kirjaimellinen vihje ja arvoitus. Näiden puolikkaiden piti olla ratkojan kannalta "reiluja", vaikka poikkeustapauksissa hän oli valmis rikkomään sääntöä, jos vihje oli tarpeeksi nerokas tai nokkela.

Sinä aamuna muusa ei kuitenkaan suosinut Judithia. Saatuaan mustat ja tyhjät ruudut valmiiksi, hän ei malttanut etsiä sopivia sanoja ruudukon täyttämiseen. Päätäväisyys puuttui. Se johtui

COSY CRIMEA BRITTEILÄISESTÄ PIKKUKYLÄSTÄ MISS MARPLEN HENGESSÄ

77-vuotias Judith Potts asuu Thamesjoen varrella rapistuvassa huvilassaan. Judith laatii työkseen ristisanatehtäviä, käy jokiuienneilla ja siemailee viskitilkkasia.

Eräänä iltauinnillaan Judith kuulee laukauksen. Hän löytää naapurinsa kuolleena jokitörmältä. Koska poliisi ei usko Judithin epäilyjä murhasta, Judith ottaa kahden kyläläisen kanssa tutkimukset omiin käsiinsä. Pian ilmaantuu toinen ruumis. Kyse näyttää olevan sarjamurhaajasta. Kolmikko kietoutuu vaaralliseen vyyhtiin.

Robert Thorogoodin dekkarisarjan ensimmäinen osa on hyväntuulinen ja humoristinen murhamysteeri, joka koukuttaa lukijan välittömästi.

